

PAPER DETAILS

TITLE: Iel 70. Yil Sağlık Meslek Lisesinden, Mersin Üniversitesi Hemsirelik Fakültesine Yolculuk

AUTHORS: Meryem Türkan ISIK,Rana CAN ÖZDEMİR

PAGES: 308-320

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2303401>

İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesinden, Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesine Yolculuk*

Journey from İçel 70. Yıl Health Vocational High School to Mersin University Faculty of Nursing

Meryem Türkan Işıkⁱ, Rana Can Özdemirⁱⁱ

ⁱ Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD., <https://orcid.org/0000-0002-4091-8583>

ⁱⁱ Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik AD., <https://orcid.org/0000-0003-0655-4736>

ÖZ

Amaç: Hemşirelik, ilk çağlardan bu yana süre gelen en eski ve önemli meslek gruplarından biridir. Ülkemizde uzun yıllar farklı eğitim programları ve süreleri ile sağlık sisteminde hemşire ihtiyacının karşılanması sağlanmıştır. Mersin’de sağlık alanında insan gücü yetiştirmek için açılan ilk eğitim kurumu olan İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi’nin Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi’ne geçiş yolculuğunu arşiv taraması ve kaynak kişi görüşmeleri ile ortaya koymaktır. Ayrıca tarihsel açıdan önemli bir konu olması ve tıp tarih literatürüne katkı yapmasını sağlayacaktır.

Yöntem: Çalışma verileri 05.10.2021-19.02.2022 tarih aralığında arşiv taraması ve kaynak kişilerle derinlemesine görüşme yapılarak toplanmıştır.

Bulgular: Mersin ilinde İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi 1985 yılında açılmış olup, Yüksek Sağlık Şurası 185/1 sayılı kararı (Mayıs 1995), sağlık meslek liselerinin 1995 yılında kapatılması ile hemşirelik eğitimi Kasım-1996 İçel sağlık Yüksek Okuluna bünyesinde devam etmiştir. 17 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi olarak varlığını sürdürmektedir. Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi yasal düzenlemeler çerçevesinde profesyonel hemşirelik mesleğine meslek üyesi yetiştirmek üzere lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim-öğretime devam etmektedir.

Sonuç: Mersin il merkezinde sağlık eğitimi vermek üzere ilk açılan İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi ile başlayan sağlık meslekler eğitim süreci, ülkemizdeki hemşirelik eğitiminde yapılmış olan yasal düzenlemelerin sonrasında, Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi olarak devam etmektedir. Hemşirelik öğrencileri yetiştirerek ülkemizin sağlık profesyoneli ihtiyacının karşılanmasında katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik mesleği eğitim, Sağlık meslek lisesi, Hemşirelik fakültesi, Mersin.

ABSTRACT

Purpose: Nursing is one of the oldest and most important professional groups that has been going on since the early ages. In our country, the need for nurses in the health system has been met for many years with different training programs and periods. To reveal the transition journey of İçel 70. Yıl Health Vocational High School, which is the first educational institution opened in Mersin to train manpower in the field of health, to Mersin University Nursing Faculty, through archive scanning and resource person interviews. In addition, it will be an important subject in terms of history and will contribute to the medical history literature.

Methods: The study data were collected between 05.10.2021-19.02.2022 by scanning archives and in-depth interviews with the source persons.

Findings: İçel 70. Yıl Health Vocational High School was opened in 1985 in Mersin province, and with the decision of the Higher Health Council No. 185/1 (May 1995), the closure of health vocational high schools in 1995, nursing education continued within the body of İçel Health High School in November-1996. As of August 17, 2017, it continues to exist as Mersin University Faculty of Nursing. Mersin University Faculty of Nursing continues its undergraduate and graduate education in order to train professional members for the profession of nursing within the framework of legal regulations.

Conclusion: The health professions education process, which started with İçel 70. Yıl Health Vocational High School, which was first opened to provide health education in Mersin city center, continues as Mersin University Nursing Faculty after the legal regulations made in nursing education in our country. It contributes to meeting the health professional needs of our country by educating nursing students.

KeyWords: Nursing profession education, Health vocational high school, Faculty of nursing, Mersin Province.

*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi, 2022;12(2):308-320

DOI: 10.31020/mutftd.1086240

e-ISSN: 1309-8004, ISSN 1309-761X

Geliş Tarihi – Received: 11 Mart 2022; Kabul Tarihi - Accepted: 20 Mayıs 2022

İletişim - Correspondence Author: Meryem Türkan Işık <turkaner@mersin.edu.tr>

Etik Kurul Onayı: Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu (Tarih:09/02/2022, Sayı:29)

Giriş

Hemşirelik, ilk çağlardan bu yana süre gelen şifa dağıtan en eski, meslek gruplarından biridir.¹ Kadının şifacı rolü ile başlayan hemşirelik günümüzde bilimsel temelleri olan, lisans eğitime dayalı, lisansüstü eğitim olanağı bulunan profesyonel bir mesleğe evrilmiştir.^{2,3} Ülkemizde Besim Ömer Paşa'nın katkılarıyla mesleki eğitim süreci başlamıştır.^{4,5} Eğitimli hemşire ihtiyacını karşılamak üzere İstanbul'da Kadırga semtinde Kadırga hastanesinde altı ay süreli hasta bakıcı kursu açılmıştır. Bu kurs ülkemizde hemşirelik eğitiminin başlangıcı olmuştur.^{4,5} Hasta bakımını sağlayacak hemşire yetiştirmek üzere 1913-1914 yıllarında İstanbul Üniversitesi konferans salonunda düzenlenen kurslara pek çok öğrenci katılmış olup, bu kurstan mezun olan Kerime Salahor, Safiye Hüseyin Elbi, Münire İsmail Çanakkale ve Balkan Savaşlarında hasta bakıcılık yapmıştır.^{4,6-9}

Birinci Dünya Savaşı sırasında İstanbul'da bulunan müttefikler sağlık dispanseri kurmuşlardır. Amiral Bristol Hastanesi bünyesinde Amiral Bristol Sağlık Lisesi 1920 yılında açılmıştır. Okulun müfredatı öncelikle iki yıl altı aylık eğitim vermek üzere düzenlenmiş, 1929 yılında eğitim süreci üç yıla çıkartılmıştır.^{4,6,7} Ulusal ölçekte ilk hemşirelik eğitimi vermek üzere 1925 yılında Kızılay Özel Hemşirelik Lisesi açılmış, öğretim süresi iki yıl, üç ay olarak belirlenmiştir.^{4-7,10,11}

Kızılay Özel Hemşirelik Lisesi'ne önceleri ilkokul sonra da ortaokul mezunu kız öğrenciler kabul edilmiştir. Sağlık Bakanlığına bağlı olarak 1946 yılında sağlık okulları açılmaya başlanmış, mesleğin gelişimine katkı sağlayacak adımlar atılmıştır. Bu okullar 1946-1958 yılları arasında ortaokuldan sonra üç yıllık eğitim vermiştir. Daha sonra "sağlık meslek lisesi" adıyla anılmaya başlanmış olup, bu okullarda ortaokuldan sonra dört yıllık eğitim verilmiştir. Ülkemizde o yıllarda başta Diyarbakır, Afyon, Çanakkale, Denizli Muğla Ordu, Uşak olmak üzere birçok şehrinde hızla hemşirelik, ebelik okulları açılmıştır.^{4,6,7} Hemşirelik eğitimi liseye dayandırarak sağlık hizmetleri meslek yüksekokulları bünyesinde "önlisans hemşirelik programı" 1985 yılında başlamıştır.^{4,6} Ülkemizde 1955 yılında ilk olarak Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'nda lisans programı düzeyinde hemşirelik eğitimi başlamıştır.^{12,13} Bunu 1961 yılında Florence Nightingale ve Hacettepe Hemşirelik Yüksekokullarının açılması izlemiştir.^{4,6,7,13} Ülkemizde tarihsel süreçte, hemşirelik eğitiminin çok farklı programlar ile yapıldığı, günümüzdeki eğitim programı düzeyine gelinceye kadar çok uzun bir yol alındığı bilinmektedir.

Ülkemizde Yüksek Sağlık Şurası 185/1 sayılı kararı (Mayıs 1995), Bakanlar Kurulu kararı (Kasım 1996) ve YÖK ile Sağlık Bakanlığı arasında yapılan protokolle (Kasım 1996), sağlık meslek liselerinin 1995 yılında kapatılması ile hemşirelik eğitimi sağlık yüksekokulu bünyesinde devam etmiştir.¹⁴ Uzun yıllar sağlık yüksekokulları bünyesinde eğitim öğretim yapılmasının ardından, ilk olarak 2012 yılında Florence Nightingale ve Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakülteleri açılmıştır.^{15,16} Günümüzde hemşirelik eğitimi YÖK verilerine göre hemşirelik fakültesi, sağlık bilimleri fakültesi, yüksekokul olarak sürmektedir.¹⁷ Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı Kurumu 2021 yıl verilerine göre 16 hemşirelik fakültesi bulunmaktadır.¹⁷

Yöntem

Bu çalışmanın veriler 05.10.2021-19.02.2022 tarih aralığında toplanmıştır. Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinin ve İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'nin arşivine ulaşılarak verilerin taraması yapılmış, Mersin il merkezindeki kaynak kişilerle yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler yapılarak sağlık profesyonelinin eğitim-öğretim süreci hakkında bilgiler toplanmıştır. Hemşirelik fakültesi dekanlığından yazılı izin alındıktan sonra mevcut olan iç yazışmalara ulaşılmıştır. Arşivin zaman içinde yer değiştirmesi nedeniyle arşivden ulaşılan veriler çok sınırlı olmuştur. Ayrıca çalışmada Kaynak kişilerle görüşmeler yaklaşık 20-75 dakika sürmüştür. Görüşme öncesi çalışma hakkında bilgi verilmiş, sonrasında çalışmaya katılmayı kabul edenlerle görüşme tarihleri planlanmış ve görüşme yapılmıştır. Görüşmeler kayıt altına alındıktan sonra araştırmacılar tarafında deşifre edilerek kullanılmıştır. Mersin Üniversitesinin kuruluşunda yer alan iki kişi ve o dönemde

sağlık meslek lisesinde görev yapan üç kişi ile derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında konuyla ilgili diğer yayınlar incelenmiştir.

Araştırmamanın Etik Yönü: Araştırmada, arşiv incelemesi için Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (Tarih:09/02/2022, Sayı:29) ve Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanlığından yazılı izin alındı. Araştırmadaki kaynak kişilerle, araştırma hakkında bilgilendirdikten ve onamları alındıktan sonra görüşme gerçekleştirildi.

Bulgular

Mersin 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Eğitim Öğretim Süreci

Mersin ilinde sağlık alanında, ebelikte insan gücü yetiştirmek üzere ilk açılan okul İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'dir.¹⁸ Okul, Sağlık Bakanlığı'na bağlı olup ilk olarak 1985 yılında Akdeniz İlçesi'ne bağlı İhsaniye Mahallesi'nde, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nin eski binasının olduğu yerde eğitime öğretime başlamıştır (**Şekil 1, Şekil 2, Şekil 3**).¹⁸ Okulun ilk müdürü edebiyat öğretmeni Nadir Baysal olup 1985-1992 yılları arasında görev yapmıştır. İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'nde sadece ebeklik bölümünde eğitim-öğretim yapılmakta olup, 1989 yılında 31 ebeklik öğrencisi ile ilk mezunlarını vermiştir. Okulun ikinci müdürü Edebiyat Öğretmeni Arif Bozkurt 1992-1997 yılları arasında görev almıştır.^{KK1} Okulun ikinci müdürü görüşmede okulun dönemin koşullarına uygun donanımlı teknik odaları ve laboratuvarı, yatılı öğrenci odaları, kapalı spor salonu ve yemekhanesi bulunduğunu belirtmiştir.^{KK1} Arif Bozkurt İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'ndeki eğitim-öğretim işlerini *"Sağlık meslek lisesi bünyesinde ebeklik programı bulunmaktaydı. Aynı zamanda lise mezunu olan meslek edinmek isteyen kişiler, sağlık bakanlığı bünyesinde bir yıl teorik eğitim aldıktan sonra, sağlık meslek liselerine uygulama yapmak üzere gönderiliyordu. Bu okulun denetimi altında hastane bünyesinde klinik uygulamalarını tamamlayarak anestezi, radyoloji ve tıbbi laboratuvar elemanı yetiştirildi. Bu kısa süreli eğitim sürecinde bu öğrenciler bir yıl İstanbul'da teorik eğitim aldıktan sonra bir yıl hastane uygulamalarını bizim okulumuza bağlı olarak yaptıktan sonra mezun oldular. Okulun kapatılmadan önceki son yıllarında yaklaşık 350 öğrencisi vardı. Okulumuz Türkiye'de en iyi koşullarda ebeklik eğitimi veren sağlık meslek liselerinden biriydi."* şeklinde aktarmıştır.^{KK1}

Şekil 1. İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Binası

İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'nde hemşirelik lisans mezunu olup öğretmenlik yapan Songül Aslan^{KK2} ve Naciye Güneş^{KK3} okulun koşullarını ve uygulama alanlarını şöyle aktarmıştır: “Sağlık Meslek lisesinin derslikleri, teknik oda ve laboratuvarları çok donanımlıydı. Yatılı öğrenci odaları, kapalı spor salonu yemekhanesi mevcuttu”.^{KK2} “Öğrencilerin uygulama alanları Mersin Devlet Hastanesi, Mersin Sigorta Hastanesi, Mersin merkezde bulunan sağlık ocakları ve verem savaş dispanseri idi. Öğrencilerimiz çok zeki ve mesleki gelime açıktılar. Birçok öğrencimiz mezun olduktan sonra üniversite okuyarak çok güzel yerlere geldiler”.^{KK3}

Ülkemizde Yüksek Sağlık Şurasının 23.05.1995 tarih ve 185/1 Sayılı Kararının 2. maddesi gereğince, Sağlık Bakanlığına bağlı Sağlık Meslek Liselerine öğrenci alımı durduruldu.¹⁸ Bu tarihten itibaren de İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'ne öğrenci alınmamıştır.

Şekil 2. İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Kapalı Spor Salonu

Şekil 3. İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Derslikleri

İçel Sağlık Yüksekokulu Eğitim Öğretim Süreci

Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu, Yüksek Sağlık Şurasının 23.05.1995 tarih ve 185/1 Sayılı Kararının 2. maddesi gereğince, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık meslek liselerine öğrenci alımı durdurularak yerine lisans düzeyinde eğitim veren bir kurum olarak eğitim öğretime açılmıştır.¹⁸ Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğünün meslek lisesi binalarında faaliyet göstermelerini esasa bağlayan Sağlık Bakanlığı ve YÖK arasında 22.11.1996 tarihinde imzalanan protokole uygun olarak İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi binası, İçel Sağlık Yüksekokulu'na devredilmiştir (**Şekil 4**).¹⁹ Sağlık yüksekokulunda ebeler ve hemşirelik bölümleri 1996-1997 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. İçel Sağlık Yüksekokulu'nun ilk müdürü, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Kimya Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Akbaş'tır. Mart 1997'de göreve gelen Prof. Dr. Ahmet Akbaş, 1997 yılı Eylül ayında görevinden ayrılmıştır.^{KK4, KK5} İçel Sağlık Yüksekokulu'nun ilk müdürü o dönemi şöyle aktarmıştır: *“Sağlık Bakanlığı'nda ebe ve hemşirelerin eğitiminin sağlık meslek lisesinde yapılması yerine üniversite bünyesinde 4 yıllık eğitim ile verilmesi gündeme gelmişti. İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'nin tüm öğrencilerini mezun etmek için aynı binada- İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi binasında-hem sağlık meslek lisesi hem de yeni kurulan Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu açıldı. Lisede ebeler bölümünde okuyan yatılı kız öğrenciler vardı. Bu süreçte yatılı okulun problemleriyle de ilgilendim”*.^{KK4}

Şekil 4. İçel Sağlık Yüksekokulu Binası, Akdeniz/Mersin

İçel Sağlık Yüksekokulu'na ikinci müdür olarak 1997 yılında Eylül ayında Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünden Doç. Dr. Hasan Aslan atanmıştır. Bu süreçte lisans öğrenci alımına başlamak için rektörlük tarafından gerekli olan yeterli akademik kadro oluşturma çalışmalarına başlanmıştır.^{KK4, KK5} Sağlık yüksekokuluna atanan ilk hemşire kökenli akademisyen Dr. Rana Yiğit'tir. Hemşirelikte lisans, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalında yüksek lisans ve doktora yapmış olan Rana Yiğit Aralık 1997 tarihinde Yardımcı Doçent kadrosunda göreve atanmıştır.^{KK5}

Şu anda Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Başkanı olarak görev yapan Prof. Dr. Rana Yiğit süreci şöyle anlattı: *“Hocam Prof. Dr. Ayşe Özcan telefonla arayarak Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulunun kuruluşunda bulunmam ve birlikte çalışmak istediğini belirtti. Bu süreçte Hocam Prof. Dr. Ayşe Özcan'ın ataması 1997 yılında yapılmasına karşın Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu'nda eğitim- öğretimim devam etmesi nedeniyle Ağustos 1998 yılında Mersin üniversitesindeki görevine başlayabildi. Benim de Yardımcı Doçent Doktor olarak Mersin*

Üniversitesi'ne atamam 1997 yılı Aralık ayında olmasına karşın Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Güz dönemi eğitim-öğretim sürecini bitirdikten sonra, 05.03.1998 tarihinde Mersin Üniversitesindeki görevime başlayabildim. Mersin Üniversitesinde göreve başladığımda Sağlık Meslek lisesinin üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin eğitim-öğretimleri devam etmekteydi. Göreve başladığımda, Felsefe Bölümünden Doç.Dr. Hasan Aslan Müdür, yardımcıları Yrd.Doç.Dr. Gülay Börekçi ve Sağlık Yönetimi mezunu ve yüksek lisansı olan Uzman Handan Güney'di. Aynı zamanda Yrd.Doç.Dr. Gülay Börekçi Ebelik Bölüm Başkanıydı. Göreve başladığımda yalnızca Ebelik bölümü vardı, daha sonra Hemşirelik bölümü eklendi. Üniversite Senatosu 1998-1999 Eğitim- öğretim döneminde öğrenci alımına karar vermiş olmasına rağmen alt yapı çalışmalarının yapılmadığını, eğitimi hemşirelik ve ebelik olmayan altı öğretim elemanın alınmış olduğu anlaşıldı. Bu süreçte yönetici olarak herhangi bir görevim olmamasına karşın Türkiye çapında hemşirelik ve ebelik eğitim müfredatlarının oluşturulması için yapılan toplantılara katılarak, müfredat geliştirme çalışma gruplarında yer aldım ve okulumuzu toplantılarda temsil ettim. Okulumuzun Hemşirelik ve Ebelik müfredatlarını hazırlamaya başladım".^{KK5}

Prof. Dr. Ayşe Özcan, Ağustos 1998 yılında Mersin Üniversitesinde öğretim üyesi olarak göreve başlamıştır. Aralık 1998'de yüksekokul müdürü olarak atanmış, ardından müdür yardımcısı ve hemşirelik bölüm başkanı olarak Yrd. Doç. Dr. Rana Yiğit'i atamıştır.^{20,KK5}

Yrd.Doç.Dr. Mine Yurdakul 27.10.1999 yılında Ebelik Bölüm Başkanı ve Müdür yardımcısı olarak atanmıştır.²¹ Yrd.Doç.Dr. Belkis Karataş Ekim 2001 yılında Sağlık Yüksekokulu Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.^{KK5} Bu süreçte hemşirelik ve ebelik bölümlerinin eğitim kadrolarının oluşturulmasına hız verilmiştir. 1998 ile 2002 yılları arasında dört öğretim görevlisi, iki araştırma görevlisi ve dört öğretim üyesi olmak üzere toplamda 12 öğretim elemanının atamaları yapılmıştır (**Şekil 5, Şekil 6**). 1998-1999 Eğitim-Öğretim Döneminde 20 öğrenci Hemşirelik Bölümüne, 18 öğrenci Ebelik Bölümüne alınmıştır (**Tablo 2**). Yrd.Doç.Dr. Nazife Akan Kasım 2001-2010 yılları arasında Hemşirelik bölüm başkanı olarak görev yapmıştır.^{22,KK5}

Şekil 5. 12 Mayıs 2001 Yılı Hemşirelik Haftası Kutlamasında Öğretim Elemanları ile Öğrenciler. Yenişehir Kampüsü /Mersin

Şekil 6. Sağlık Yüksekokulu 2006-2007 Yılı Öğrencilerin Mezuniyet Töreni, İstemihan Talay Konferans Salonu, Yenişehir Kampüsü /Mersin

Mersin Sağlık Yüksekokulu'nun mimarı değerli hocamız Prof.Dr. Ayşe Özcan 2010 yılında emekli olmuştur.^{20, KK5} Sonraki yıllarda yüksekokul müdürlüğünü Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Ahmet İlvan 15.12.2010- 13.03.2013 tarihleri arasında yürütmüştür.²³ O dönemde müdür yardımcısı olarak Doç.Dr. Sabire Yurtsever ve kısa bir süre (22.02.2012 ile 07.11.2012) Yrd.Doç.Dr. Duygu Vefikuluçay Yılmaz göreve atanmıştır.^{24,25} Üç yıllık bir aradan sonra yüksekokul müdürlüğüne yeniden hemşire kökenli bir öğretim üyesi atanmıştır. Prof.Dr. Sabire Yurtsever 12.03.2013- 29.12.2014 tarihleri arasında müdür olarak hizmet vermiştir.²⁶ Öğretim Görevlisi Sümbüle Köksoy²⁷ ve Yrd.Doç.Dr. Sabahattin Tekingündüz müdür yardımcısı olarak atanmış fakat²⁸ altı ay sonrasında görevinden ayrılmış ve yerine Yrd.Doç.Dr. Aslihan Ardiç Çobaner (Sosyal Hizmetler Bölümü) müdür yardımcısı olarak atanmıştır.²⁹

Bu tarihten sonra İçel Sağlık Yüksekokulu'nda Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim üyesi Prof.Dr. Rana Yiğit 29.12.2014 ile 23.02.2017 yılları arasında müdür olarak görev yapmıştır.³⁰ Müdür yardımcısı olarak Doç.Dr. Mualla Yılmaz ile kısa süre görev yapan Doç.Dr. Duygu Vefikuluçay Yılmaz atanmıştır.³¹ Doç.Dr. Duygu Vefikuluçay Yılmaz bir yıllık süreden sonra Müdür yardımcılığı görevinden ayrılmış, yerine Doç.Dr. Gülay Böğrekci atanmıştır.³² İçel Sağlık Yüksekokulunun Hemşirelik Fakültesine dönüşme çalışmaları 2016 yılında başlamış ve 2017 yılında Hemşirelik Fakültesi resmen kabul edilerek kurulmuştur.³³ Hemen sonrasında 31 Mayıs 2018 tarihinde Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü'ndeki öğretim üyeleri ve asistanların kadrolarının sonlandırılıp, Hemşirelik Fakültesine aktarılması gerçekleştirilmiştir.³⁴ Bu süreçte iki öğretim üyesi, iki öğretim görevlisi ve öğretim üyesi yetiştirme programından 21 araştırma görevlisi göreve başlamış akademik kadro daha da güçlendirilmiştir.

Sonrasında 10 aylık kısa sürede yine yüksekokulun müdürü değişmiş Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Ahmet Çelik 23.02.2017-13.12.2017 yılları arasında olarak hizmet vermiştir.³⁵ Bu süreçte müdür yardımcısı hemşirelik alanından Doç.Dr. Duygu Vefikuluçay Yılmaz ve Öğretim Görevlisi Asiye Uzel olmuştur. Bu süreçte bir öğretim üyesi daha alınmıştır (**Şekil 7**).³⁶

Şekil 7. Sağlık Yüksekokulu 2020-2021 Yılı Son Hemşirelik Bölüm Öğrencilerinin Mezuniyet Töreninde Hemşirelik Andı İçmeleri, Amfi Tiyatro, Çiftlikköy Kampüsü /Mersin

Hemşirelik Fakültesi Eğitim Öğretim Süreci

Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi; 17 Ağustos 2017 tarihli ve 30157 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2017/10549 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.¹⁸ Hemşirelik Fakültesine 2018-2019 Eğitim-öğretim yılında öğrenci alınmaya başlanmıştır. Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ilk dekanı Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Uzmanı Prof.Dr. Ayda Çelebioğlu 13.12.2017 yılında göreve başlamış ve halen görevine devam etmektedir (**Şekil 8, Tablo 1**).³⁷ Şu anda fakültede sekiz anabilim dalı bulunmakta, akademik kadrosunda yedi profesör, iki doçent, altı doktor öğretim üyesi ve beş öğretim görevlisi, 15 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 35 öğretim elemanı görev yapmaktadır.¹⁹

Tablo 1. Sağlık Lisesi, Sağlık Yüksek Okulu Müdürleri ve Hemşirelik Fakültesi Dekanı

Adı soyadı	Görev tanımı	Süresi	Halen aktif olarak çalışma durumu
Nadir Baysal	70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Müdürü	1985-1992	Emekli, Vefat
Arif Bozkurt	70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi Müdürü	1992-1997	Mersin Diş Hastanesinde İdari ve Mali İşler Müdürü Olarak Çalışmakta-Mersin
Ahmet Akbaş	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	Mart-Eylül 1997	Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesinde-Mersin
Hasan Aslan	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	Eylül 1997-Aralık 1998	Akdeniz Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü-Antalya
Ayşe Özcan	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	Aralık 1998-Aralık 2010	Emekli -Ankara
Ahmet İlvan	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	15.12.2010- 13.03.2013	Emekli-İstanbul
Sabire Yurtsever	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	12.03.2013- 29.12.2014	Emekli-Mersin
Rana Yiğit	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	29.12.2014 - 23.02.2017	Emekli-Mersin
Ahmet Çelik	İçel Sağlık Yüksekokulu Müdürü	23.02.2017-13.12.2017	Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde-Mersin
Ayda Çelebioğlu	Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanı	13.12.2017-	Hemşirelik Fakültesi Dekan görevi devam ediyor-Mersin

Şekil 8. Sağlık Yüksekokulu 2020-2021 Yılı Son Hemşirelik Bölüm Öğrencilerinin Mezuniyet Töreni, Amfi Tiyatro, Çiftlikköy Kampüsü /Mersin

İçel Sağlık Yüksekokulu'nun açıldığı yıl hazırlıklar nedeniyle öğrenci alınmamıştır.^{KK4, KK5} Öğretim elemanı kadroları oluşturulduktan sonra 1998-1999 Eğitim-Öğretim yılında il merkezinde bulunan Metropol binasının 13. katında eğitim-öğretime başlanmıştır (**Şekil 9**).

Şekil 9. 1998-1999 Eğitim-Öğretim Yılında Metropol Binasında Eğitim Süreci, Akdeniz/Mersin

Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminden itibaren Yenişehir Kampüsü B Bloкта Eğitim-Öğretime devam etmiştir. On yıl sonra, 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılından itibaren Çiftlikköy kampüsüne yeni binasına taşınmıştır (**Şekil 10**).

Şekil 10. 1998-1999/1999-2000 Eğitim-Öğretim Yılında Yenişehir Kampüsü B Blok, Yenişehir Kampüsü/Mersin

Fakülte halen aynı binada eğitim-öğretim işlevine devam etmektedir.¹⁹ İçel Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik programına 1998-1999 eğitim öğretim yılında ilk olarak hemşirelik bölümünde 31 öğrenci, ebellek bölümünde 17 öğrenci ile eğitime başlamış, ilk mezunlarını 2001-2002 yılında vermiştir. Yüksek Öğretim Kurumu tarafından kontenjan artırılarak 2014 yılında 226 öğrenciye kadar çıkarılmış, 2017-2018 de fakülteye geçildiğinde, eğitim öğretim yılında en son 252 öğrenci alınmıştır (**Tablo 2**).³⁸

Tablo 2. Sağlık Yüksekokul ve Hemşirelik Fakültesi Öğrenci Sayıları

Yıllar	Ebelik öğrenci kontenjanı	Hemşirelik öğrenci kontenjanı
1997	-	-
1998	17	31
1999	33	39
2000	45	51
2001	45	51
2002	56	62
2003	61	65
2004	55	59
2005	56	54
2006	54	54
2007	52	53
2008	67	70
2009	68	63
2010	64	78
2011	72	92
2012	-	116
2013	-	149
2014	-	226
2015	-	231
2016	-	234
2017	-	252
2018	-	204
2019	72	215
2020	83	237
2021	80	250

Şu anda Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi eğitim-öğretime Çiftlikköy Kampüsünde Sağlık Yüksekokulu ile aynı binada devam etmektedir (**Şekil 11**). Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi binasının bünyesinde sekiz derslik, bir hemşirelik ve bir ebelik laboratuvarı, 24 akademik, altı idari ofis, bir seminer salonu bulunmaktadır. 2017 yılından itibaren hızla büyüyen hemşirelik fakültesi ülkenin hemşirelik ihtiyacını karşılamaya çalışan fakültelerden biri olup, son yıllarda fazla öğrenci sayısı nedeniyle kendi fakülte binasına yetmeyip, üniversite bünyesinde yer alan merkezi dersliklerden derslik ihtiyacını karşılamaktadır.

Şekil 11. 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılında, Çiftlikköy Kampüsü /Mersin

Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesine ilk yıl (2018-2019) 191 öğrenci alınmıştır.³⁸ Yükseköğretim kurumunun 180 öğrenci yerleştirmesi sonrasında dikey geçiş, yatay geçiş, yabancı öğrenci seçimi ile toplam 204 öğrenci yerleştirilirken, 2021-2022 yılında 250 öğrenci yerleştirilmiştir.³⁹

Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsüne Bağlı Olarak Lisansüstü Programı

Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik ve Ebelik programında, yüksek lisans hemşirelik programı 2000-2001 eğitim öğretim yılında sağlık bilimleri enstitüsüne bağlı olarak açılmıştır. İlk yüksek lisans programına çocuk sağlığı ve hemşireliği anabilim dalında üç, Türkiye’de ilk açılan yüksek lisans ebelik programına da üç öğrenci alınmıştır.^{38, KK5} Bu süreci Prof.Dr. Rana Yiğit “*Yönetim kadrosu ve tüm meslektaşlarının desteği ve çabasıyla hemşirelikte doktora programı ve hemşirelik fakültesi çalışmaları başladı, kısa süre sonra 2016 yılında önce hemşirelikte doktora programı açıldı. Doktora programının hemen arkasından hemşirelik fakültesi dosyası senatoya sunulmuş ve kabul edildikten sonra diğer süreçler başladı... Türkiye’de ebelikte ilk yüksek lisans programının yüksekokulumuz bünyesinde açılmış olması tarihse bir olgudur...*” sözleriyle aktarmıştır.^{KK5}

Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü hemşirelik yüksek lisans programında 09.05.2022 yılı itibariyle 156 yüksek lisans mezunu ve 27 yüksek lisans programına kayıtlı aktif öğrencisi bulunmaktadır. Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Doktora programı 2016 yılında sağlık bilimleri enstitüsü bünyesinde açılmış olup, 09.05.2022 yılı itibariyle 43 kayıtlı aktif öğrenci eğitim öğretim hayatına devam etmekte ve beş doktora mezunu vermiştir.³⁹

Sonuç

Mersin il merkezinde sağlık eğitimi vermek üzere ilk açılan İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi ile başlayan eğitimi, 1996 yılında Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu ve 2017 yılından itibaren Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi olarak devam etmektedir. Sağlık profesyonellerinin bu kısa tarih sürecinde farklı eğitim programları ile eğitilerek yetiştirdikleri görülmektedir. Ülkemizde şunda hemşirelik kanunu doğrultusunda üniversite bünyesinde lisans düzeyindeki programlar ile hemşire ihtiyacı karşılanmaktadır. Bu süreçte Mersin ilinde gerçekleşen bu eğitim yolculuğunda tüm öğretim elemanlarının öz verili çabaları takdire şayandır.

Bilgi

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

İçel 70. Yıl Sağlık Meslek Lisesi'nin, Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'ne dönüşüm yolculuğuna katkı sağlayan tüm meslektaşlarımıza ve hocalarımıza meslek adına teşekkür ederiz.

Etik Kurul Onayı

Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (Tarih:09/02/2022, Sayı:29) onay alındı.

Araştırmacı Katkı Oranı Beyanı

Meryem Türkan Işık: Fikir, tasarım, denetleme, veri toplama veya işleme, analiz veya yorum, kaynak taraması, makalenin yazımı, eleştirel inceleme, kaynaklar ve fon sağlama.

Rana Can Özdemir: Tasarım, veri toplama veya işleme, analiz veya yorum, kaynak taraması, makalenin yazımı, eleştirel inceleme.

Kaynaklar

1. Türkmen HÖ. Tarihsel olarak kadın şifacılık ve tıbbın değerleri. Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi 2011;1(2):21-27.
2. Özcan A, Yiğit R. Sağlık yüksekokulları ve ilk yıllarındaki nicel durumları. C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 2000;4(2):14-21.
3. Korkmaz F. Meslekleşme ve ülkemizde hemşirelik. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi 2011;18(2):59-67.
4. Yıldırım N. Savaşlardan modern hastanelere Türkiye'de hemşirelik tarihi. İstanbul: Vehbi Koç Vakfı, 2014;1:224-241.
5. Demirsoy N. Cumhuriyet dönemi ilk diplomalı Türk hemşirelerden biri "Esmâ Deniz İbrahim". Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Tıp Tarihi ve Etik Dergisi 2016; 1(1):1-14.
6. Erhan Şentürk S. Hemşirelik Tarihi. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2011. Ss:99-112.
7. Ökdem Ş, Abbasoğlu A, Doğan N. Hemşirelik tarihi, eğitimi ve gelişimi. Ankara Üniversitesi Dikimevi Sağlık Yüksekokulu Yıllığı 2000;1(1):5-11.
8. Torun S. Kırım Savaşı'nda Hasta Bakımı ve Hemşirelik, Akademisyen Kitabevi, Ankara, 2014.
9. Gören-Yılmaz Ş, Yalın NY. Hemşirelik tarihinde bir öncü "Safiye Hüseyin Elbi". Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi 2016;6(2):38-45.
10. Tosun H. İstanbul'da Kurulan Cumhuriyetin İlk Milli Hemşirelik Okulu "Kızılay Hemşirelik Lisesi". Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, Sempozyum Özel Sayısı 2010:127-130.
11. Ökdem Ş, Abbasoğlu A, & Doğan N. Hemşirelik tarihi, eğitimi ve gelişimi. Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi 2000;1(1):5-11.
12. Ulusoy FM. Türkiye'de hemşirelik eğitiminin tarihsel süreci. CÜ Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 1998;2 (1):1-8.
13. Ergöl Ş. Türkiye'de yükseköğretimde hemşirelik eğitimi. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi 2011;(3):152-155.
14. T.C Resmi Gazete (2017) Bazı Yükseköğretim Kurumlarına Bağlı Olarak Fakülte ve Yüksekokulların Kurulması ve Kapatılması Hakkında Karar. 17 Ağustos 2017. Sayı: 2017/10549. Başbakanlık Basımevi. Ankara.
15. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Tarihçesi. Erişim adresi: <https://florencenightingale.istanbulc.edu.tr/tr/content/fakultemiz/tarihce#:~:text=Hem%C5%9Firelik%20e%C4%9Fitiminin%20C3%B6nc%C3%BC%20kurulu%C5%9Flar%C4%B1ndan%20olan,ko%C5%9Fullarla%20sunuldu%C4%9Fu%20bir%20bilim%20merkezidir.> (Erişim tarihi:10.02.2022)
16. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakülteleri Tarihçesi. Erişim adresi: <http://www.hemsirelik.hacettepe.edu.tr/tr/menu/tarihce-454> (Erişim tarihi:18.02.2022)

17. YÖK 2021 verileri, Erişim adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,21247/2021-yuksekokretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekokretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html> (Erişim tarihi:10.02.2022)
18. TC Resmi Gazete (1995) Sağlık Bakanlığına bağlı Sağlık Meslek Liselerine öğrenci alımı. 23 Mayıs 1995. Sayı:185/1. Başbakanlık Basımevi. Ankara.
19. Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi. Erişim Adresi: <http://www.mersin.edu.tr/akademik/hemsirelik-fakultesi> (Erişim Tarihi:08.09.2021)
20. Ayşe Özcan Özgeçmiş. Erişim adresi:<https://karatay.edu.tr/dosyalar/bolum-ozgecmis/2d8b7a0dd5b329bfd87c523c1c3a32f3.pdf> (Erişim Tarihi:08.09.2021)
21. Mine Yurdakul Atama Yazısı, Karar Sayı. B.30.2.ME.Ü. 0.66.00.00/396, Tarih:27/10/1999
22. Nazife Akan Özgeçmiş. Erişim adresi: <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/viewAuthorManagerial.jsp> (Erişim Tarihi:08.02.2021)
23. Ahmet İlvan Atama Karar Sayı: B.30.2.MEÜ.0.71.01.00-903.02.01-498-17340, Tarih: 15/12/2010, Ahmet İlvan İstifa Karar Sayı:79887479-903.02.01-2020-3954, Tarih: 12/03/2013
24. Duygu Vefikuluçay Yılmaz Atama Yazısı Karar Sayı: B.30.2.MEÜ.0.Y3.71.903.99/142, Tarih: 22.02.2012
25. Duygu Vefikuluçay Yılmaz İstifa Yazısı Karar Sayı: B.30.2.MEÜ.0.Y3.71.903.07/760, Tarih: 07.11.2012
26. Sabire Yurtsever Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/267, Tarih:20/03/2013
27. Sümbüle Kösal Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/351 Tarih:22.04.2013
28. Sabahattin Tekingündüz Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/444 Tarih:03.06.2013
29. Aslıhan Ardiç Çobaner Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/1002 Tarih:06.12.2013
30. Rana Yiğit Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/1107, Tarih:29.12.2014
31. Mualla Yılmaz ile Duygu Vefikuluçay Yılmaz Atama, Karar Sayı:10301952/903.02.01/05, Tarih:06.01.2015
32. Gülay Börekçi Atama Karar Sayı:40013520-903.02.01, Tarih:02.02.2016
33. TC Resmi Gazete (2017) Bazı Yükseköğretim Kurumlarına Bağlı Olarak Fakülte ve Yüksekokulların Kurulması ve Kapatılması Hakkında Karar. 17 Ağustos 2017. Sayı:2017/10549. Başbakanlık Basımevi. Ankara.
34. Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu’ndan Hemşirelik Fakültesi’ne Dolu Kadroların aktarımı, Karar Sayı: 79887479-907.01, Tarih: 31 Mayıs 2018
35. Ahmet Çelik Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01, Tarih:24.02.2017
36. Duygu Vefikuluçay Yılmaz ve Öğretim Görevlisi Asiye Uzel Atama, Karar Sayı:10301952/903.02.01, Tarih:27.02.2017
37. Ayda Çelebioğlu Atama Karar Sayı:10301952/903.02.01/00000945774, Tarih:05.02.2019,
38. Mersin Üniversitesi Öğrenci Bilgi Sistemi. Erişim adresi: www.oibsr.mersin.edu.tr (Erişim tarihi:20.02.2022)
39. Mersin Üniversitesi Öğrenci Bilgi Sistemi. Erişim adresi: www.oibs.mersin.edu.tr (Erişim tarihi:20.02.2022)

Kaynak Kişiler

- KK1: Arif Bozkurt, 1959 Mersin doğumlu, üniversite mezunu, öğretmen.
- KK2: Songül Aslan, 1964 Sivas doğumlu, üniversite mezunu, öğretmen.
- KK3: Naciye Güneş, 1965 Manisa doğumlu, üniversite mezunu, öğretmen-emekli.
- KK4: Ahmet Akbaş, 1955 Adana doğumlu, üniversite mezunu, eğitim fakültesi, akademisyen.
- KK5: Rana Yiğit, 195 Erzurum doğumlu, üniversite mezunu, hemşirelik fakültesi, akademisyen.